

TOIMINTAKERTOMUS

Ylivieskan Vesiosuuskunta

2024

Hallituksen toimintakertomus 1.1.-31.12.2024

YLEISTÄ

Toimintaympäristö

Ylivieskan Vesiosuuskunta on yleinen vesilaitos, jonka toiminta-alue käsittää Ylivieskan kaupungin asutut alueet kokonaisuudessaan. Ylivieskan Vesiosuuskunta on jäsentensä omistama palvelu-osuuskunta, jonka tavoitteena on tuottaa tehokkaasti laadukkaita ja varmat vesihuoltopalvelut asiakkailleen. Osuuskunnan vedenhankinta suoritetaan pääosin Vesikolmio Oy:ltä, joka on Kalajokilaakson alueella toimiva kuuden kunnan omistama tukkuvesiyhtiö. Pieni osa vedestä ostetaan Oulaisten Vesiosuuskunnalta. Ylivieskan Vesiosuuskunta jakelee veden koko Ylivieskan alueelle, rakentaa ja kunnossapitää vesijohtoverkot, sekä myy verkostojen rakentamispalvelua myös Ylivieskan kaupungille sade- ja jätevesiverkostojen osalta sekä kiinteistönomistajille tonttijohtojen osalta. Lisäksi Ylivieskan Vesiosuuskunta hoitaa laskutuspalvelun jäteveden osalta Ylivieskan kaupungille.

Vesiosuuskunnan toiminta-alueelle vesi toimitettiin pääosin Vesikolmio Oy:n Sievin Kiiskilän ja Pitkäkankaan pohjavedenottoista. Ottamoilta lähtevä vesi käsitellään kalkkikivialkaloinnilla, jolla nostetaan veden pH noin kuudesta kahdeksaan. Tällä saadaan metallisten putken osien, kuten hanojen syöpyminen minimoitua. Lisäksi vesi desinfioidaan UV-laitteella varmuuden vuoksi sekä vedenottoilla että vielä alavesisäiliöiden ja vesitornin jälkeen.

Jäsenet

Kertomusvuoden päättyessä Ylivieskan Vesiosuuskunnassa oli 3075 jäsentä ja jäsenten eli omistajien maksettujen osuuksien määrä oli yhteensä 3153.

Osuuskuntakokoukset

Varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 28. toukokuuta 2024 Ylivieskan Liikuntakeskuksen kokoustilassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Unto Koskinen. Kokouksessa oli edustettuna 12 osuuskunnan jäsentä.

Hallinto

Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa Mikko Haapakosken toimiessa hallituksen puheenjohtajana. Toimitusjohtaja Toni Huuha toimi hallituksen kokouksissa esittelijänä ja sihteerinä.

Vesiosuuskunnan tilintarkastajina toimivat Heidi Hukka HT ja Tarja Hynynen HT. Hallituksen valitsemina tositetarkastajina toimivat Tommi Salo ja Matti Lesell.

Hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja	Mikko Haapakoski
Jäsenet	Pasi Eskola
	Jouni Harju
	Matti Lesell'
	Juha Pylväs
	Tuomo Saari
	Tommi Salo
	Kari Seppälä

Henkilöstö

Osuuskunnan vakituisen henkilöstön määrä oli vuoden päättyessä 9. Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden päättyessä 50,1 vuotta ja keskimääräinen työssäoloaika 18,3 vuotta.

Työntekijät:

toimitusjohtaja	Toni Huuha
vesihuoltomestari	Juha Vántänen
toimistotyöntekijä	Maarit Määttänen
asiakaspalvelusihteeri	Johanna Seppälä
vesihuoltoasentaja	Petri Konttila
vesihuoltoasentaja	Mika Löytynoja
vesihuoltoasentaja	Petri Partala
vesihuoltoasentaja	Juha Vähäkangas
vesihuoltoasentaja	Niko Gallenius

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA

Vedenhankinta oli 886 918 m³, mikä oli 2,8 % edellisvuotta enemmän. Vedestä 97,6 % hankittiin Vesikolmio Oy:ltä ja 2,4 % Oulaisten Vesiosuuskunnalta. Veden myynti asiakkaille oli 808 672 m³, missä lisäystä edellisvuoteen oli 1,3 %. Näin yleisen kulutuksen osuus nousi, ollen 8,8 % (7,6 % vuonna 2023). Yleistä kulutusta on mm. vuotovesi, sammutusvesi sekä linjojen huuhteluun käytettävät vesi. Vuotovesimäärä putkikilometriä kohden oli 340 l/vrk.

Osuuskunta hoitaa jätevesilaskutuksen ja sen tilityksen Ylivieskan kaupungille. Vuonna 2024 Ylivieskan kaupungin laskutettu jätevesimäärä oli 594 639 m³, mikä oli noin 3,7 % edellisvuotta pienempi.

Vuonna 2024 kaava- ja haja-asutusalueelle rakennettiin uutta runkojohtoa 1700 metriä ja talojohtoa 1800 metriä. Runkovesijohtoja saneerattiin yhteensä noin 2000 metriä sujuttamalla Kantonkylällä vanhan 110 mm putken sisään 1100 metriä 63 mm putkea ja 900 metriä 75 mm putkea.

Mekaanisten vesimittarien vaihtoa etäluettaviin jatkettiin vaihtamalla vuoden kuluessa vajaa 100 mittaria. Etäluettavien mittarien kokonaismäärä on yli 4000 mittariin ja etäluettavien osuus yli 80 %. Lähes 90 % osuuskunnan asennetuista etäluettavista mittareista antaa kulutus- ja hälytystietoa automaattisesti tunneittain.

Putkirikkoja oli vuoden 2024 aikana yhteensä 12 kpl, joista runkojohtovuotoja oli 5 kpl, talojohtovuotoja 2 kpl ja ulkopuolisen koneurakoitsijan aiheuttamia korjauksia 5 kpl.

Vuonna 2024 liittyi vesiosuuskunnan verkostoon yhteensä 26 uutta liittyjää jakaantuen seuraavasti:

- Omakotitaloja	15 kpl
- Paritaloja	7 kpl
- Muita rakennuksia	4 kpl

Vesitornin kunnostus aloitettiin uusimalla sisäpuoliset tikkaat ja tekemällä muita työturvallisuutta parantavia toimia. Kunnostusta jatketaan vuonna 2023 teetetyn rakenneteknisen kuntotutkimuksen suositusten mukaisesti betonikorjaustöillä.

TALOUDELLINEN TULOS

Tuloksen muodostuminen

Liikevaihto oli 1 812 412,86 euroa (1 757 237,74 €), missä on kasvua 3,1 % vuoteen 2023 verrattuna.

Vesiosuuskunnan hallitus on asettanut vuotuiseksi tulostavoitteeksi liiketuloksen osalta plusmerkkisen tuloksen. Tähän päästiin liikevoiton ollessa 129 321,18 € ja korko- sekä rahoituskulut ja -tuotot huomioiden tilikauden voitto oli 142 768,46 €. Yleisen taloustilanteen jatkaessa taantumassa kotitalouksien ostovoima ja kuluttajien luottamus talouteen oli edelleen alhainen ja rakentaminen vähäistä. Veden myynti kasvoi 1,3 %, mutta on edelleen noin 4 % pienempi kuin vuoteen 2022 ulottunut keskimääräinen normaalitaso.

Tuloslaskelma

	01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 -31.12.2023
Liikevaihto	1 812 412,86	1 757 237,74
Liiketoiminnan muut tuotot	8 848,24	12 692,82
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-638 761,65	-728 387,52
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-1 014,30	32 538,42
Ulkopuoliset palvelut	-35 127,48	-48 531,71
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-674 903,43	-744 380,81
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-326 072,20	-302 275,28
Henkilösivukulut	-56 441,95	-76 613,28
Eläkekulut	-52 932,42	-57 695,32
Muut henkilösivukulut	-3 509,53	-18 917,96
Henkilöstökulut yhteensä	-382 514,15	-378 888,56
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-291 783,46	-287 897,21
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-291 783,46	-287 897,21
Liiketoiminnan muut kulut	-342 738,88	-337 140,18
Liikevoitto (-tappio)	129 321,18	21 623,80
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	320,00	400,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	15 298,19	11 729,38
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-17,00	-68,60
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	15 601,19	12 060,78
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	144 922,37	33 684,58
Tuloverot	-2 153,91	0,00
Tilikauden voitto (tappio)	142 768,46	33 684,58

Taseen muodostuminen

Tasearvo vuoden 2024 päättyessä oli 7 918 377,29 €. Tilikauden kokonaisinvestoinnit olivat 357 228,21 euroa (445 936,27 € v. 2023), missä vähennystä edellisvuoteen oli 20 %. Investoinneista 296 146,59 euroa (271 780,97 € v. 2023) kohdistettiin vesijohtoverkoston saneeraukseen ja rakentamiseen. Verkostoinvestoinneista 43 % kohdistui saneeraukseen ja 57 % uudisrakentamiseen. Muiden investointien osuus oli yhteensä 61 081,62 euroa, mikä koostui lähinnä vesitornin käyttö- ja työturvallisuutta parantavista investoinneista sekä tavanomaisista vesimittari-, laite-, kalusto- ja ohjelmistohankinnoista. Investoinnit rahoitettiin kokonaisuudessaan toiminnasta saaduista varoista. Osuuskunnalla ei ole lainoja ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta. Liittymismaksut vuodelta 2024 oli 67 338,70 €.

Tase

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 846,61	4 201,67
Muut pitkävaikutteiset menot	9 699,24	9 649,21
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	16 545,85	13 850,88
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 461,45	24 461,45
Rakennukset ja rakennelmat	4 417 698,75	4 313 230,33
Koneet ja kalusto	189 919,05	231 637,68
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 632 079,25	4 569 329,46
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	100 000,00	100 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	11 807,04	11 807,04
Sijoitukset yhteensä	111 807,04	111 807,04
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 760 432,14	4 694 987,38
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/tavarat	340 255,02	341 269,32
Vaihto-omaisuus yhteensä	340 255,02	341 269,32
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 107 555,33	1 029 465,12
Muut saamiset	568,58	32 578,63
Siirtosaamiset	12 088,45	1 300,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 120 212,36	1 063 343,75
Saamiset yhteensä	1 120 212,36	1 063 343,75
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	1 294 419,07	1 294 419,07
Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 294 419,07	1 294 419,07
Rahat ja pankkisaamiset	403 058,70	242 427,73
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	3 157 945,15	2 941 459,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 918 377,29	7 636 447,25

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	95 894,10	96 314,10
Muut rahastot	2 824 033,22	2 824 033,22
Vararahasto	75 320,11	75 320,11
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	306 472,35	306 472,35
Muut rahastot	2 442 240,76	2 442 240,76
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	456 273,87	422 589,29
Tilikauden tulos	142 768,46	33 684,58
Oma pääoma yhteensä	3 518 969,65	3 376 621,19
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Siirtovelat	2 823 752,26	2 756 413,56
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2 823 752,26	2 756 413,56
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	1 387 568,55	1 318 313,96
Muut velat	87 147,22	90 358,58
Siirtovelat	100 939,61	94 739,96
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 575 655,38	1 503 412,50
Vieras pääoma yhteensä	4 399 407,64	4 259 826,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 918 377,29	7 636 447,25

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Ylivieskan Vesiosuuskunnan missio on tuottaa tehokkaasti laadukkaat ja varmat vesihuoltopalvelut. Uusi strategiatyö käynnistettiin 2021 ja se valmistui vuoden 2022 alussa. Uusi strategia ulottuu vuoteen 2030. Strategiaa hyödynnetään tiiviissä yhteistyössä henkilöstön ja hallituksen kanssa viiden pääotsikon alle sijoitettavien kehittämisprojektien kautta. Pääotsikot ovat, markkinointi, asiakashallinta, omaisuudenhallinta, yhteistyö ja johtaminen.

Ylivieskan Vesiosuuskunnan visio vuoteen 2030:

- Ylivieskan Vesiosuuskunta on aktiivinen yhdessä tekemiseen luottava vesihuoltoalan edelläkävijä.

Strategiassa on määritetty myös Ylivieskan Vesiosuuskunnan keskeiset arvot:

- Aidosti palvellen
- Yhdessä onnistuen ja uudistuen
- Puhdasta vettä älykkäin ja kestävin ratkaisuin

Arvoissa näkyvät Ylivieskan Vesiosuuskunnan rooli asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti toimivana yhteiskunnan peruspalvelun tuottajana, luotettavana ja kehitystahtoisena yhteistyökumppanina.

Konkreettisia, strategiaa noudattavia kehityskohteita ovat olleet esimerkiksi etäluettavien vesimittareiden asentaminen ja vaihtaminen kiinteistöihin. Vuoden 2024 aikana asennettiin ja vaihdettiin noin 100 etäluettavaa vesimittaria. Vuoden 2024 kuluessa alettiin asentaa erityisesti haja-asutusalueille uusia ns. NB-IoT mittareita. Näissä on sisäänrakennettuna e-sim-kortti, jonka avulla mittarit saadaan tuntuiluentaan ilman omaa erillistä luentaverkkoa. Etäluettavilla mittareilla tullaan jatkossa korvaamaan kaikki mekaaniset mittarit siten, että viimeistään vuonna 2026 kaikki käytössä olevat mittarit ovat etäluettavaa mallia. Vuonna 2020 rakennettua radioverkkoa uusia NB-IoT mittareita saadaan hyödynnettyä siten, että lähes 90 prosenttia asennetuista etäluettavista mittareista lähettää tiedot tunneittain. Etäluettavien mittareiden hyödyntämistä verkoston kunnon seurannassa kehitetään vuoden 2025 aikana pilotoimalla vesitaselaskentaa vertaamalla etäluettavista mittareista saatavaa tuntitasen mittaustietoa aluemitauksen tietoihin.

Vesijohtoverkosto on kohtuullisen hyvässä kunnossa, mistä kertoo valtakunnan keskiarvotasoon verrattuna alhainen yleisen kulutuksen osuus. Verkoston saneerausta jatketaan edelleen, jotta toimintavarmuus saadaan säilymään hyvällä tasolla. Verkostosaneeraukset suunnataan esimerkiksi kivisille maille rakennetuille iäkkäimmille runkojohto-osuuksille, eli pyritään suuntaamaan saneeraukseen käytettävät eurot vaikuttavuuden perusteella. Kaava-alueen liitossatulat ja venttiilit on saatu lähestulkoon saneerattua.

Talojohtojen osalta suurin riski on jäljellä olevat rautaiset johto-osuudet, joiden uusiminen on kiinteistön omistajien vastuulla. Talojohtojen uusinnan tärkeyden markkinointia jatketaan kertomalla piilevästä vahinkoriskistä osuuskunnan nettisivuilla, sekä mahdollisesti myös muilla keinoin. Paikalliset LVI-liikkeet ovat myös hyvin valistaneet kiinteistöjään remontoivia tulovesijohdon uusinnan tärkeydestä.

Liikevaihdon arvioidaan vuonna 2025 nousevan maltillisen käyttömaksun korotuksen myötä noin 30 000 eurolla. Tulostavoitteena on edelleen päästä liikevoiton osalta positiiviseen tulokseen. Yleisen talousnäkymien odotetaan hiljalleen kohentuvan ja vaikuttavan yhdessä hinnan korotusten sekä tehtyjen ja tehtävien säästötoimien myötä.

SELVITYS TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINNAN LAAJUUDESTA

Osuuskunnalla ei ole omaa tutkimus- ja kehitystoimintaa, vaan se osallistuu Suomen Vesilaitosyhdistyksen ja sen kehittämisrahaston kautta laajempiin vesihuollon kehityshankkeisiin.

ARVIO TOIMINNAN RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Helmikuussa 2023 valmistuneen varautumissuunnitelman päivityksen mukaan Ylivieskan Vesiosuuskunnan toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät edelleen veden laatuun ja toimitusvarmuuteen sekä henkilöstöön. Riskianalyysissa esiinnousseet riskitekijät ja niiden ehkäisy muodostavat perustan laitoksen kehittämistoimille. Tehostamistarpeet on jaettu rakenteellisiin ja toiminnallisiin toimenpiteisiin. Pienehkössä vesilaitoksessa henkilöstön riittävyys on aina riski, jota minimoidaan pyrkimällä luomaan yhteistyötä ja hoitamalla suhteet naapurilaitoksiin. Riskien arvioimiseksi vuoden 2021 tehtiin WSP (Water Safety Plan), jota päivitetään ja pidetään yllä yhteistyönä terveysvalvontaviranomaisten kanssa. Terveysvalvontalain mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan.

Kevästä 2019 alkaen vaikuttanut koronapandemia päättyi talvella 2022. Se toimi suurena opetusena ja toisaalta myös tiettyjen asioiden edistäjänä. Henkilöstön toimintaa on muutettu ja ohjeistuksia parannettu, jotta riskit saadaan minimoitua. Pandemialla ei ollut suurta vaikutusta vedenkäyttöön, eikä se näin ollen vaikuttanut vesiosuuskunnan taloudelliseen tilanteeseen. Myöskään tarvikkeiden saatavuudessa ei havaittu ongelmia. Pandemian myötä koulutukset ja kokoukset ovat siirtyivät yhä enemmän verkkoon, mikä toi jonkin verran taloudellisia säästöjä.

Välittömästi pandemian jälkeen tai sen loppuhetkillä Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Siellä meneillään oleva sota on aktivoinut ajattelemaan huoltovarmuutta voimakkaammin myös meillä Suomessa. Vesiosuuskunnallakin on kiinnitetty huoltovarmuuteen huomiota aiempaa enemmän. Tiettyjen komponenttien toimitusaikojen pidentymisen ja tarvikkeiden hintojen nousun uhatessa varmuusvaraston kokoa kasvatettiin tietoisesti alkuvuonna 2022. Sodan välillisillä seurauksilla oli merkittäviä vaikutuksia osuuskunnan talouteen veden käytön vähentymisen ja kustannusten kohoamisen myötä. Veden käyttö on hiljalleen elpynyt, mutta ei vielä ole edeltäneelle tasolle. Häiriötilanteisiin varautumista parannettiin hankkimalla Sievin Vesiosuuskunnan kanssa yhteinen 15 m³ suuruisen siirrettävä vesisäiliö, jossa on myös pumppausmahdollisuus.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Hallituksen tiedossa ei ole tilikauden päättymisen jälkeisiä olennaisia tapahtumia.

YMPÄRISTÖASIAT

Vesiosuuskunnan toiminnassa ympäristöasiat otetaan huomioon esimerkiksi informoinnissa veden käytöstä, energian käytössä, materiaalien valinnassa ja jätteiden lajittelussa.

Osuuskunta on strategiansa mukaisesti panostanut sähköiseen autoiluun sekä puhtaasti tuotettuun aurinkosähköön.

Kestävään vedenkäyttöön kiinnitetään huomiota asiakkaiden informoinnilla sekä tarkalla automatisoidulla vuotovesiseurannalla ja vuotoja vähentävillä toimenpiteillä.